

<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 08.02.2012).

3. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948 року - [Електронний ресурс]: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_015.

4. Скакун О.Ф. Теорія держави і права : підручник / О.Ф. Скакун ; пер. з рос. – Х. : Консум, 2001. – 656 с.

5. Романова А.А. Система забезпечення прав і свобод людини та громадянина в Україні / А.А. Романова // Збірник наукових праць. – 2012. – № 2. – С. 599-602.

6. Ірха Ю. Обмеження конституційних прав і свобод людини та громадянина в інтересах національної безпеки України в сучасних умовах / Ю. Ірха // Вісник Конституційного Суду України. – 2015. – № 5. – С. 78-87.

7. Головастикова А. Н. Права человека: учебник. – М. : Эксмо, 2006. – С. 21.

Філянiна Л.М.,

доцент кафедри теорiї та iсторiї
держави i права ДДУВС,
кандидат юридичних наук, доцент

Любова Н.О.,

слухач магістратури факультету
пiдготовки фахівцiв для пiдроздiлiв
превентивної дiяльностi ДДУВС

ПРОТИДІЯ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Взаємодія держав на міжнародній арені, спрямована на вільний обмін товарами, послугами, людьми, але іноді останніми обмінюються проти їх волі, порушуючи права, що гарантовані як міжнародними актами, так і національним законодавством. Торгівля людьми (далі – тафікінг), як одна із форм транснаціональної злочинності, набирає активних обертів на території України. У зв'язку з реформуванням Національної поліції, що є одним з основних органів протидії торгівлі людьми, важливим є удосконалення організаційних та законодавчих засад боротьби з цим суспільно небезпечним діянням. Тому, процес змін у правоохоронних органах, нестабільна економічна та політична ситуація в нашій державі створює сприятливі умови для активної діяльності торговців людьми. Саме тому злочин, що посягає на право особи обирати місце свого перебування, знайшов своє закріплення в Кримінальному кодексі України.

За статистичними даними Генеральної Прокуратури України у 2013 році до ЄРДР було внесено 131 повідомлення про злочин, передбачений ст. 149 Кримінального кодексу України, у 2014 – 115, 2015 – 114, за десять місяців 2016 року було обліковано 87 кримінальних правопорушень за торгівлю людьми [1]. Що говорить про тенденцію до незначного зниження торгів-

лі людьми в Україні. Однак, варто пам'ятати про високий рівень латентності цих злочинів, адже велика кількість фактів здійснення торгівлі людьми, з різних причин, не виявляється правоохоронними органами, внаслідок чого не обліковується частина злочинів вказаної категорії.

Серед основних причин поширення торгівлі людьми в Україні на сьогодні є відсутність робочих місць, що могли задовольнити особу; ріст цін, але при цьому малі заробітні плати; наявність в Україні багато незабезпечених сімей, що не отримують належної матеріальної підтримки від держави; діяльність злочинних об'єднань, поширення транснаціональної злочинності; пасивна співпраця поліції України з міжнародними правоохоронними організаціями та правоохоронними органами іноземних держав, відсутність дієвих реформ у сфері боротьби з торгівлею людьми та незаконною імміграцією; нестабільна політична ситуація на Сході держави; необізнаність населення про ризики потрапляння до рук торговців та інше.

Уся діяльність органів Національної поліції будується на інформації, отриманої з різних джерел. Щодо джерел інформації про торгівлю людьми, то перш за все, правоохоронні органи отримують потрібні дані безпосередньо від потерпілих чи осіб, які стали свідками даного злочину. Але не завжди у потерпілих є можливість повідомити про вчинення протиправних дій щодо них, а інколи у таких осіб відсутнє бажання повідомляти про таку подію, викликане різними факторами. Перш за все це страх перед злочинцями, адже до особи, яку продали, а в подальшому експлуатували у різних сферах, могли застосовувати насильство, залякування, що вплинуло на її психічний стан та викликало у неї відчуття не захищеності. Іншою, і не менш важливою, причиною замовчання потерпілим про факт вчинення злочину є недовіра до самої поліції. Проблема недовіри до правоохоронних органів гостро постала за часів міліції. Аби виправити дану проблему, було прийнято рішення реформувати її в поліцію, змінивши кардинально не тільки назву але й засади її діяльності, поетапно повертаючи довіру населення. Залишається надіятись, що дана причина неповідомлення потерпілим про факт торгівлі людьми, буде нейтралізована. І особа, яка постраждала від протиправних діянь не буде боятися розповісти про вчинений злочин та буде вірити у результативність діяльності поліції.

Детальне знання свого району, кількості осіб, які виїхали за межі держави, чи навпаки заїхали на територію обслуговування, причини такого виїзду чи приїзду, кількість осіб у скрутному матеріальному становищі та без постійного місця роботи допоможе працівнику поліції вчасно виявити можливих жертв та не допустити реалізації злочинного умислу щодо неї.

Звичайно, самостійно органи Національної поліції не в змозі ефективно протидіяти торгівлі людьми. Відповідно до ст. 5 Закону України «Про протидію торгівлі людьми» суб'єктами, що здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми є Президент України, Кабінет Міністрів України, центральні органи виконавчої влади, місцеві органи виконавчої влади, закордонні дип-

ломатичні представництва України, заклади допомоги особам, які постраждали від торгівлі людьми [2].

Згідно з Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми» від 22 серпня 2012 року №783 у разі коли постраждала особа не зверталася та не бажає співпрацювати з органами Національної поліції, відповідальний підрозділ подає до органу Національної поліції інформацію про вчинення злочину з поміткою про відмову особи співпрацювати з відповідними органами [3]. Отже, не зважаючи на те, що особа не бажає повідомляти правоохоронні органи про вчинюваний стосовно неї злочин, орган чи посадова особа, котрій стала відома інформація про факт вчинення торгівлі людьми, ставить до відома орган поліції. Тому є важливим процес налагодження та підтримання тісного зв'язку працівників поліції з іншими суб'єктами протидії торгівлі людьми, громадськими і міжнародними організаціями, журналістами та ін.

Щодо безпосереднього підрозділу в Національній поліції, який займається вирішенням цієї проблеми, то ним є Департамент боротьби зі злочинами, пов'язаними з торгівлею людьми. Даний департамент Національної поліції України є структурним її підрозділом, що функціонує у складі кримінальної поліції та відповідно до законодавства України забезпечує реалізацію державної політики у сфері протидії торгівлі людьми, запобігання вчиненню, виявлення, припинення та розкриття кримінальних правопорушень, пов'язаних з нелегальною міграцією, а також правопорушень у сфері суспільної моралі [4].

Отже, у зв'язку з реформування органів Національної поліції, сподіваємось на ефективну протидію торгівлі людьми та нелегальній міграції. А жертви торгівлі людьми довірятимуть поліцейському та будуть впевнені у його дієвості та результативності, відчуватимуть себе захищеними. До того ж органам поліції, особливо Департаменту боротьби зі злочинами, пов'язаними з торгівлею людьми, будуть активно сприяти громадські організації, волонтери, журналісти. Адже, з таким небезпечним та ганебним злочином потрібно боротися разом, залучаючи якомога більше сил.

Бібліографічні посилання:

1. Єдиний звіт кримінальних правопорушень. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.gp.gov.ua/ua/stat.html>.
2. Закон України «Про протидію торгівлі людьми» Верховна Рада України; Закон від 20.09.2011 № 3739-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2341-14/print1445787381941108>.
3. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми» від 22 серпня 2012 року №783 [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2341-14/print1445787381941108>.
4. Тимчасовий сайт Національної поліції [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.npu.gov.ua/ru/>